

Artikel 3.

Uit de som bij onderafdeeling 174 voor onvoorziene uitgaven toegestaan, kan worden overgeschreven op onderafdeeling 173a.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Koloniën,

(263. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Ter toelichting van de voorgestelde wijzigingen heeft de ondergeteekende de eer het volgende mede te deelen:

Onderafdeelingen 8 en 8a (Iste hoofdstuk). Het verschil tusschen de oorspronkelijke en de nieuwe raming van onderafdeeling 8a blijkt uit het volgende:

	bestaande post	nieuwe post
te versmelten zilver f	2 800 000	f 978 000
(uitsluitend ingetrokken munt)		
aankoop van zilver	6 552 000	7 497 000
aankoop van nikkel en koper	432 000	872 000
muntloonen	384 000	534 000
aankoop van Nationale Schuld	6 132 000	8 419 000
Totaal f	16 300 000	f 18 300 000

In de toelichting van de Nota van Wijzigingen (gedrukte stukken n°. 43), gevoegd bij de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer, werd medegedeeld, dat van het zilver benoemd voor de Indische aanmuntingen f 2 800 000 zou worden gevonden uit versmolten munten, t. w. ongeveer f 300 000 uit ingetrokken gesleten munten en f 2.5 miljoen uit alsnog beschikbare rijksdaalders. Sedert dien is gebleken, dat de afvloeiing van zilveren munten in de circulatie in Indië zulk een omvang nam, dat spoedige en grootere aanvulling van de kasvoorraden wenschelijk was en mitsdien heeft de ondergeteekende de aanvankelijk voor versmelting bestemde rijksdaalders naar Indië doen zenden. In verband hiermede zullen er voor den aanmaak van f 2.5 miljoen aan guldens, welke uit die rijksdaalders zouden zijn gemaakt, zilverbaren moeten worden aangekocht. Daartegenover staat evenwel, dat de gesleten munten, op welke gerekend was voor versmelting, nader geschat kunnen worden op f 978 000. In totaal moet daarom 17 500 K.G. méér aan zilverbaren worden gekocht.

Het wordt voorts wenschelijk geacht om, wanneer mocht blijken dat de nikkelen stuivers in Indië goed ontvangen worden en 's Rijks Munt in het laatst van het jaar gelegenheid kan vinden om meer dan voor f 1 miljoen van die stukken te vervaardigen, met de aanmunting daarvan door te gaan. Daarom worden alsnog gelden aangevraagd voor den aankoop van nikkel en voor muntloon benoemd voor de aanmunting van nog f 2 miljoen in stuivers.

Uit den aard der zaak zal als gevolg van het voorafgaande een hogere winst worden gemaakt dan aanvankelijk geraamd was en mitsdien meer voor aankoop van Nationale Schuld ten behoeve van het Indische muntfonds beschikbaar zijn.

In verband met de hierbovenbedoelde verzending van rijksdaalders naar Indië en de eventuele uitzending van meer stuivers moet onderafdeeling 8 verhoogd worden met de kosten van het vervoer, ad f 13 500.

Aangeteekend zij nog dat tegenover de verhooging van onderafdeeling 8a een gelijke verhooging van den ramingspost 9a van hoofdstuk I der middelen kan staan.

Onderafdeeling 33 (Iste hoofdstuk). Geleid door de overweging dat het gebrek aan geschoolde Europeesche krachten voor de vervulling van betrekkingen in de koloniën, vooral in Nederlandsch-Indië, dat voor de Nederlandsche jongelingschap zulk een groot en vruchtbaar arbeidsveld biedt, voor een belangrijk deel is toe te schrijven aan de onvoldoende en vaak gebrekkige bekendheid met koloniale toestanden en verhoudingen onder breede kringen van het volk in het moederland, heeft de firma KLEYENBERG BOISSEVAIN en C^o. te Haarlem de uitgave van een reeks van schoolplaten betreffende Nederlandsch-Oost- en West-Indië ondernomen. Ten einde daarmede een zoo getrouw en actueel mogelijk beeld te kunnen geven van het hedendaagsch Indië, zijn de platen ontleend aan photographische opnamen, waarvan het meerendeel door een der firmanten op een speciaal voor dat doel naar Nederlandsch-Indië ondernomen reis vervaardigd is volgens aanwijzingen, welke vooraf door de hoogleeraren aan de Rijksuniversiteiten te Leiden en te Utrecht, A. W. NIEUWENHUIS en J. F. NIEMELER, welwillend verstrekt zijn.

Dank zij de deugdelijke voorbereiding en de in ruime mate in Indië ondervonden medewerking, zoowel van de Regeering, die een photograaf van den topographischen dienst ter beschikking stelde, als van verschillende ambtenaren en vertegenwoordigers van handel en cultures, is eene verzameling van 170 platen in vier seriën verkregen, welke wat uitvoering en keuze van onderwerpen betreft, geacht kan worden zeer geschikt te zijn voor het beoogde doel. Een bij de platen behorende beschrijvende tekst, waarvoor verschillende deskundigen op koloniaal gebied, waaronder de genoemde hoogleeraren, bijdragen geleverd hebben, verhoogt de bruikbaarheid van de verzameling voor schoolonderricht.

Naar de meening van den ondergeteekende verdient het ten zeerste aanbeveling te bevorderen, dat deze verzameling op uitgebreide schaal dienstbaar worde gemaakt aan het onderwijs op de daarvoor het meest in aanmerking komende onderwijsinrichtingen hier te lande, te weten de openbare en gesubsidieerde bijzondere gymnasia, hoogere burgerscholen, handelscholen, middelbare scholen voor meisjes en kweekscholen voor onderwijzers en onderwijzeressen. Daar nu de hooge prijs (f 127,50 voor de volledige verzameling, benevens f 1,80 voor den toelichtenden tekst) voor zeer vele van die onderwijsinrichtingen een onoverkomenlijk bezwaar zal opleveren om de verzameling te koopen, komt het den ondergeteekende, na daaromtrent met zijn ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken te rade te zijn gegaan, gewenscht voor ten laste van de Indische begrooting eene tegemoetkoming te verlenen in de aanschaffingskosten en wel tot een zoodanig bedrag, dat de collectie door de genoemde onderwijsinrichtingen, die op het bezit daarvan prijsstellen, voor f 40 kan worden aangeschaft.

Aannemende dat in het geheel 200 exemplaren voor dien prijs zullen worden genomen, zullen de kosten bedragen $200 \times (f 129,30 - f 40) = f 17 860$ of rond f 18 000.

Onderafdeeling 42a (Iste hoofdstuk). Bij de wet van 13 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 12) werd goedgekeurd eene overeenkomst tusschen Nederland en verschillende andere Staten gesloten betreffende de instelling van een Internationaal Landbouwinstituut te Rome (gedrukte stukken, zitting 1907—1908, n°. 199). De belangrijke plaats, welke Nederlandsch-Indië met zijn landbouwproducten op de wereldmarkt inneemt, doet het gewenscht achten dat Nederland gebruik maakt van de bevoegdheid bij de laatste alinea van artikel 10 van bedoelde overeenkomst aan de verschillende Staten ten opzichte van hunne koloniën toegekend, om voor Nederlandsch-Indië toelating tot het Internationaal Landbouwinstituut te verzoeken. Evenals Nederland ware Nederlandsch-Indië te rangschikken in de IVde Statengroep, waardoor het op één lijn zal komen te staan o. a. met Australië en Nieuw-Zeeland. In verband met deze rangschikking, waardoor Nederlandsch-Indië op de algemeene vergaderingen van het Instituut over twee stemmen zal beschikken, zal de bijdrage in de kosten van het Instituut f 2500 per jaar bedragen.

op het eiland Leti, voor zoover de terugreizen van Woeloeer naar Kisar betreft, uit dien dienst vervalt.

Aangezien het wenschelijk is dezen maatregel, die eene meerdere uitgaaf van f 5412 's jaars medebrengt te bestendigen, wordt deze onderafdeeling met genoemd bedrag verhoogd.

Onderafdeeling 112 (IIde hoofdstuk). De Roomsche-Katholieke missie van Nederlandsch Nieuw-Guinea onderhoudt reeds eenige jaren te Langgoer op de Kei-eilanden een inlandsche vakschool, waar onderwijs gegeven wordt in verschillende ambachten. Sedert korten tijd omvat dat onderwijs ook den scheepsbouw, voor welk vak een speciale leerkracht is aangesteld. Aangezien hierdoor aan de behoeften der zeevarende bevolking wordt te gemoet gekomen, wordt het wenschelijk geacht ten behoeve van de school de volgende subsidies toe te kennen:

1°. f 2000 in eens voor eerste inrichting en uitbreiding der bestaande gebouwen:

2°. f 75 's maands voor den onderwijzer in het scheepsbouwvak:

3°. f 100 's jaars voor onderhoudskosten der gebouwen.

Onderafdeelingen 151 en 170 (IIde hoofdstuk). Leverde het bezetten van het aantal voor opleiding tot inlandsch veearts open te stellen plaatsen aan de daarvoor in 1907 opgerichte school aanvankelijk geen moeilijkheden op, sedert het jaarlijks open te stellen aantal plaatsen, in verband met de behoefte aan inlandsche veeartsen, van 4 op 8 is gebracht, is het anders geworden en blijft vooral de aanmelding van kandidaten van Java en Madoera beneden de verwachting. Ten einde hieraan tegemoet te komen, is het noodzakelijk de bij *Indisch Staatsblad* 1907 n°. 66 vastgestelde bezoldiging van de inlandsche veeartsen, die inderdaad ten achter staat bij het traktement, verbonden aan ongeveer gelijkwaardige betrekkingen voor inlandsche ambtenaren, te herzien. Evenals voor inlandsche landbouwleeraren (zie de Memorie van Antwoord betreffende de begrooting voor 1913, bladz. 42), ware de bezoldiging van inlandsche veeartsen te stellen op f 100 's maands met 4 driejaarlijksche verhoogingen van f 25 's maands. Thans bedraagt zij f 75 's maands met 3 driejaarlijksche verhoogingen van f 25 's maands.

Tegelijkertijd ware de bezoldiging van den als assistent-leeraar aan bovenbedoelde school werkzamen inlandschen veearts, welke thans f 100 's maands met 8 tweejaarlijksche verhoogingen van f 25 's maands bedraagt, te wijzigen in dien zin, dat de te detachereen inlandsche veearts zijne gewone bezoldiging als zoodanig zal ontvangen, vermeerderd met eene toelage van f 50 's maands zoo lang die detachering duurt.

De financiële gevolgen van den ten opzichte van de inlandsche veeartsen te nemen maatregel zijn voor het tweede halfjaar van 1913 eene verhooging van f 25 voor 4 inlandsche veeartsen gedurende 6 maanden, en eene zelfde verhooging voor 6 inlandsche veeartsen gedurende 4 maanden, totaal dus f 1200.

Voor den assistent-leeraar is thans een aanvangstraktement uitgetrokken van f 100 per maand, zoodat bovendien nog beschikbaar zal moeten worden gesteld de toelage van f 50 over 6 maanden, of f 300.

Onderafdeeling 155 (IIde hoofdstuk). Het ligt in de bedoeling het aantal Europeesche landbouwleeraren, zoodanig geleidelijk uit te breiden dat ten slotte (als norm) voor elk gewest van Java en Madoera één landbouwleeraar kan worden aangewezen. Aangezien het vooruitzicht bestaat dat in den loop van dit jaar het op de loopende begrooting vermeld aantal van 4 landbouwleeraren op 7 kan worden gebracht, wordt thans op 3 meer gerekend, terwijl met het oog op latere uitbreiding van dit aantal ook nog 1 plaats meer voor adspirant-landbouwleeraar zal moeten worden opengesteld. Aannemende dat dit personeel den 1sten Juli 1913 in dienst kan worden gesteld, is verhooging dezer onderafdeeling met $3 \times 6 \times f 500 + 1 \times 6 \times f 250$ of in totaal f 10 500 noodig.

Onderafdeelingen 172 en 173 (IIde hoofdstuk). en einde een meer systematisch onderzoek te kunnen instellen naar de producten van plantaardigen oorsprong van den Indischen archipel, welke voor den handel van beteekenis zijn of kunnen worden — tot nu toe werden monsters van en gegevens over die producten meerendeels verkregen door medewerking van bestuursambtenaren — is het noodig voor het museum voor technische en handelsbotanie van het departement van landbouw, nijverheid en handel een inzamelaar in dienst te stellen, wiens bezoldiging ware te bepalen op f 250 's maands met 4 driejaarlijksche verhoogingen van f 50 's maands. Om in de keuze van dien persoon niet al te beperkt te zijn, is het gewenscht al dadelijk op de toekenning van één der aan de betrekking verbonden traktementsverhoogingen te rekenen, waarvan dan zoo noodig kan worden gebruik gemaakt.

In verband met bovenbedoelde indienststelling dient gerekend te worden op eene verhooging van den post voor „reis- en verblijfkosten” en van dien van „museum en informatiebureau voor technische en handelsbotanie”, uit welken laatsten post bestreden worden de kosten voor onderhoud en uitbreiding der verzamelingen, en wel beide posten met f 2400 's jaars. Voor het tweede halfjaar 1913 is dus in totaal noodig $6 \times (f 250 + f 50)$ voor bezoldiging en $f 1200 + f 1200$ voor reis- en verblijfkosten, en kosten voor onderhoud en uitbreiding der verzamelingen, of te zamen f 4200.

Onderafdeeling 173a (IIde hoofdstuk). Door de vereeniging „Koloniale Tentoonstelling Semarang” zal in den loop van 1914 eene algemeene tentoonstelling worden georganiseerd. Op deze expositie zal een beeld worden gegeven van de voortbrengselen van den Nederlandsch-Indischen landbouw en van de nijverheid, van voortbrengselen van uitheemsche nijverheid met betrekking tot en ten dienste van den landbouw en de industrie van genoemde kolonie en verder van alles wat in nauw verband staat met koloniaal beheer, handel en verkeer in Nederlandsch-Indië. Tot dekking van een eventueel tekort is door genoemde vereeniging een waarborgfonds in het leven geroepen, waarvoor van particuliere zijde reeds een bedrag van f 150 000 is toegezegd. Aangezien echter de mogelijkheid bestaat dat dit bedrag niet toereikend zal zijn, heeft het hoofdbestuur zich tot de Indische regeering gewend met een verzoek om financiële steun.

Hoewel de ondergeteekende van oordeel is, dat in het algemeen van vaktentoonstellingen meer nut te verwachten is dan van algemeene tentoonstellingen, acht hij het toch, evenals de Gouverneur-Generaal, gewenscht, dat van Regeeringswege tot het welslagen van de voorgenomen Semarangsche tentoonstelling worde medegewerkt. Het is namelijk voor Nederlandsch-Indië van belang, dat juist in dezen tijd van grooten vooruitgang getoond wordt wat daar gepresteerd wordt en dat men daartegenover in Indië in de gelegenheid wordt gesteld kennis te nemen van wat de nijverheid en handel in de omliggende landen beteekenen.

Aan de vereeniging ware een subsidie van f 30 000 toe te kennen door deelneming tot dat bedrag in het waarborgfonds, zoodat bij een eventueel tekort door het Gouvernement een gelijk percentage van zijn waarborgsom zal worden bijgepast als door de particulieren van het door hen gewaarborgd bedrag.

In hetzelfde jaar zal te Batavia een internationaal rubbercongres met tentoonstelling plaats vinden. Doel van het congres is de bestudeering der rubbercultuur in al hare vertakkingen, d. w. z. zoowel van de wetenschappelijke als van de economische en de technische vraagstukken, terwijl op de tentoonstelling de cultuur en de bereiding van caoutchouc in alle voorname cultuurstreken in beeld zullen worden gebracht, ten einde een denkbeeld te geven van de onderscheidene methoden, waarop de rubbercultuur wordt gedreven en van de verschillende procédés volgens welke de rubber wordt bereid. Daarnaevens zal een overzicht worden gegeven van de wilde rubbersoorten.

De ondergeteekende acht het met de Indische regeering van groot belang dat op deze wijze de internationale aandacht wordt

Wijziging en verhooging van de begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1913.

gevestigd op hetgeen ter zake van het rubberbedrijf in Nederlandsch-Indië wordt verricht en op hetgeen in verband met de voortdurend voortschrijdende uitbreiding der rubberaanplantingen nog van Indië mag worden verwacht. Er bestaat derhalve alle reden om deze vaktentoonstelling te steunen door aan het hoofdcmité, overeenkomstig zijn daartoe strekkend verzoek, een subsidie te verlenen van ten hoogste f 30000 tot dekking van een eventueel tekort. Aangezien bedoeld comité niet beschikt over een waarborgfonds is eene subsidie-verlening in den vorm als ten aanzien van de Semarangsche tentoonstelling in de bedoeling ligt, niet mogelijk.

Vermits uit hoofde van de beide subsidies dit jaar vermoedelijk nog geen uitgaven gedaan behoeven te worden, is eene verhooging van de loopende begrooting niet noodig en kan volstaan worden met daarop een memoriepost te brengen, ten einde omtrent de toe te stane gelden eene beslissing van de Staten-Generaal te verkrijgen, hetgeen voor de comité's der beide tentoonstellingen van belang is.

Ten slotte moge nog worden aangeteekend dat het de bedoeling is de beide tentoonstellingen in denzelfden tijd te houden. Zij zullen elkander dus de hand kunnen reiken bij het maken van propaganda, terwijl het te verwachten is dat vele bezoekers van de eene expositie ook naar de andere zullen doorreizen.

Onderafdeeling 175 (IIde hoofdstuk). Ten einde het hoofd te kunnen bieden aan de voortdurende vermeerdering van werkzaamheden bij het departement der burgerlijke openbare werken is het personeel in den loop van het jaar 1912 bij wijze van tijdelijken maatregel moeten worden uitgebreid met een hoofdcommies en drie 2de commiezen. De bestending van dien maatregel is in de practijk onvermijdelijk gebleken. Voor de bezoldiging van dit personeel zal, rekening houdende met de nieuwe regeling van de bezoldigingen der ambtenaren op de centrale bureau's, waartoe de loopende begrooting de gelegenheid biedt, benodigd zijn:

voor een adjunct-referendaris $12 \times f 500$	f 6 000
voor drie 2de commiezen $3 \times 12 \times f 220$	7 920
voor periodieke verhoogingen	600
totaal	f 14 520

met welk bedrag deze onderafdeeling derhalve zal zijn te verhoogen.

Onderafdeeling 200 (IIde hoofdstuk). Aan de betrekking van commies op het hoofdbureau van het stoomwezen is blijkens *Indisch Staatsblad* 1909 n°. 191 eene bezoldiging verbonden van f 150 's maands met 6 driejaarlijksche verhoogingen van f 25 's maands. Rekening houdende met den aard der werkzaamheden van dien commies wordt het billijk geacht den titularis de gelegenheid te openen om eene gelijke maximum-bezoldiging te bereiken als waarop bij de bereids aanvaarde herziening van de inkomsten der ambtenaren op de centrale bureau's voor een 1ste commies is gerekend nl. f 400 's maands. Het traktement van den commies op het hoofdbureau van het stoomwezen zal, om dit doel te bereiken, zijn te stellen op f 150 met 2 driejaarlijksche verhoogingen van f 25 en 4 driejaarlijksche verhoogingen van f 50 's maands. Aangezien de tegenwoordige titularis op 1 Januari 1913 de maximum-bezoldiging van f 300 's maands reeds meer dan drie jaren heeft genoten, zal voor het jaar 1913 gerekend moeten worden op f 350 's maands of in totaal op f 600 meer dan is uitgetrokken.

Onderafdeeling 205 (IIde hoofdstuk). Door de in Nederlandsch-Indië plaats hebbende snelle uitbreiding der particuliere actie op het gebied van elektrische verlichting en krachtoverbrenging is het tot betere bescherming van de veiligheid van persoon en goed noodig gebleken een meer geregeld toezicht op de particuliere elektrische sterkstroominstallaties te doen uitoefenen dan plaats kon hebben uitsluitend door den bij het departement van gouvernementsbedrijven in dienst gestelden

electrotechnischen ingenieur. In verband hiermede ligt het in de bedoeling bij dat departement eene afdeling „Electriciteitswezen" in het leven te roepen, welke afdeling behalve met het toezicht op sterkstroominstallaties en met de werkzaamheden aan het verlenen van vergunningen op dat gebied verbonden, belast zal kunnen worden met het geven van adviezen omtrent alle zich bij de bedrijven en diensten voordoeende vraagstukken van werktuigkundig-electrotechnischen aard.

Het bij deze afdeling in dienst te stellen technisch personeel ware samen te stellen uit één chef op eene aanvangsbezoldiging van f 800 's maands, met 2 tweejaarlijksche en daarna 2 driejaarlijksche verhoogingen van f 100 's maands elk, met bepaling, dat bij het bereiken van eene bezoldiging van f 1000 's maands de titel van hoofdingenieur wordt verkregen en voorts uit voorloopig twee en in 1914 uit drie adspirant-ingenieurs of ingenieurs op eene bezoldiging gelijk aan die van hunne ranggenooten bij den post-, telegraaf- en telephoondienst (*Indisch Staatsblad* 1910 n°. 239), d.w.z. op eene aanvangsbezoldiging van f 300 's maands, die na twee jaar — met toekenning van den titel van ingenieur — tot f 400 's maands zal worden verhoogd, en verder driejaarlijksche verhoogingen van f 100 's maands tot een maximum van f 1000 's maands.

Daartegenover kan dan de thans bestaande betrekking van electrotechnisch ingenieur bij het departement van gouvernementsbedrijven op f 700—f 1000 's maands vervallen.

Aannemende dat de afdeling op 1 Juli a.s. kan worden tot stand gebracht, zal de begrooting voor het loopende jaar derhalve zijn te verhoogen met $f 4800 + 2 \times f 1800 = f 4200$.

Onderafdeeling 211 (IIde hoofdstuk). Bij de Indische begrooting voor het loopende jaar is in deze onderafdeeling bij onderdeel e. een bedrag van f 371 000 uitgetrokken voor uitbreiding van de werken, de inrichtingen en den inventaris van den dienst der tinwinning. Luidens nader uit Indië ontvangen opgaven zullen, ter vermindering dat de uitvoering van eenige werken zou moeten worden gestaakt, dan wel het toegestaan bedrag zou worden overschreden, de betreffende posten de volgende verhoogingen moeten ondergaan:

bouw- en verbouw van woningen	f 20 000
voltooiing van de installatie in de Boeboesvallei	40 000
uitbreiding en wijziging van hospitalen en verdere inrichtingen voor ziekenverpleging c. a.	100 000
diverse werken en aanschaffingen	50 000

Totaal f 210 000

Bovendien zal voor den bouw van centrale smelterijen te Blinjoe en Pangkalbalam, waarvoor geen gelden op de begrooting voor 1913 zijn uitgetrokken eene som van f 40 000 noodig zijn. De post van f 66 000 voor den bouw van nieuwe ateliers zal echter in verband met het voornemen om daarvoor bij de begrooting voor 1914 opnieuw gelden aan te vragen, zijn te verminderen met f 40 000, zoodat de verhooging der onderafdeeling in totaal f 210 000 zal moeten bedragen.

Onderafdeeling 227 (IIde hoofdstuk). In vergelijking met de bezoldiging van het personeel bij andere diensten is die van het Europeesch opnemerspersoneel bij den topographischen dienst beneden den rang van adjudant-onderofficier als onvoldoende te beschouwen, weshalve het noodig wordt geacht de traktementen van dat personeel te verhoogen:

voor een sergeant-majoor van f 81 tot f 100 's maands	
„ „ sergeant „ 58 „ 75 „	
„ „ korporaal „ 40 „ 50 „	
„ „ soldaat „ 32 „ 35 „	

Ook is het wenschelijk om voor de adjudant-onderofficieren bij de landrentbrigades de rangen van militair-opzichter der 2de en der 1ste klasse open te stellen, waardoor niet alleen de promotiekansen worden verbeterd, doch tevens de gelegenheid wordt geopend om de sectiechefs in een dier rangen te

benoemen en desgewenscht of zoo noodig daarin te handhaven, hetgeen in het belang van den dienst is te achten.

Daar bovendien de sectiechef verantwoordelijk is voor het werk van een betrekkelijk groot aantal onderhebbenden, en hij zich in het belang eener goede contrôle van hunne werkzaamheden herhaaldelijk zal hebben te verplaatsen — waarvoor door hem geen kosten in rekening kunnen worden gebracht — is het billijk hem voor die meerdere verantwoordelijkheid en voor de meerdere uitgaven voor reizen, schadeloos te stellen door toekenning van eene toelage ad f 40 'smaands.

Daar eindelijk in die gedeelten van de buitenbezittingen, waar de opnemers werkzaam zijn, de kosten van vervoer van levensmiddelen en andere benodigdheden hooger zijn dan op Java, wordt het noodig geoordeeld de daggelden voor de bij de brigades op de buitenbezittingen ingedeelde opnemers be-

neden den rang van officier of ingenieur te verhoogen met f 1.

Aan bovenvermelde maatregelen is eene jaarlijksche uitgave verbonden van f 30 000; voor 1913 wordt f 15 000 aangevraagd.

Onderafdeeling 313 (IIdc hoofdstuk). Het aangevraagde bedrag moet dienen voor den bouw van woningen ten behoeve van het inlandsch personeel van den haven- en loodsdienst te Emma-haven, daar de noodzakelijkheid zich heeft doen gevoelen om dat personeel van gouvernementswege te huisvesten.

De Minister van Koloniën,

DE WAAL MALEFIJT.